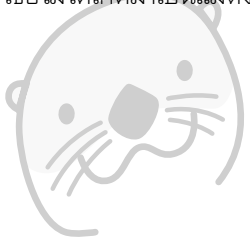

คำนำสำนักพิมพ์

วันที่แม่ไม่อยู่ เป็นวรรณกรรมจากเกาหลีใต้ที่โด่งดังไปทั่วโลก นอกจากจะมียอดขายกว่า 2 ล้านเล่มแล้ว ยังได้รับรางวัลระดับโลก คือ Man Asian Literary Prize 2011 นอกจากนี้ยังได้รับการแปลไปหลายภาษาทั่วโลก

เรื่องราวเกิดขึ้น ณ สถานีรถไฟใต้ดิน สถานีโซล เมื่อสองสามีภรรยาได้เดินทางจากบ้านนอกเพื่อมาเยี่ยมลูกๆ ที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว แต่แม่กลับพลัดหลงไปท่ามกลางฝูงชนที่แน่นขนัดของสถานีโซล ครอบครัวของเธอช่วยกันออกตามหาอย่างสิ้นหวัง ซึ่งในการออกตามหาครั้งนี้ สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนกลับค้นพบด้านต่างๆ ของแม่ที่พวกเขาไม่เคยรู้มาก่อน

แพรวสำนักพิมพ์ขอพาคุณผู้อ่านไปค้นพบความหมายของ
ผู้หญิงที่ได้ชื่อว่า “แม่” ด้วยสำนวนการเขียนตามแบบฉบับวรรณ-
กรรมเกาหลีที่สามารถริดเค้นอารมณ์ความรู้สึกทั้งของลูก สามี และ
คนเป็นแม่ จนทำให้ลูกคิดได้ว่า ผู้หญิงคนหนึ่งที่เราทั้งหลายเห็นว่า
เป็น “แม่” นั้นก็มีชีวิตเป็นของตัวเอง เคยมีความฝันในชีวิตเช่นกัน
เธอไม่ได้เกิดมาเป็นแม่ตั้งแต่แรก

แพรวสำนักพิมพ์

มีนาคม 2563

บทที่ 1

ไม่มีใครรู้อะไรเลย

แม่ หายตัวไปหนึ่งสัปดาห์แล้ว

ครอบครัวของเธอन्द्रรวมตัวกันที่บ้านพี่ชายคนโตอย่างกังวลใจ ทุกคนช่วยกันร่างใบปลิวประกาศตามหาคนหายที่จะพิมพ์แจก อาจเป็นวิธีที่ค่อนข้างโบราณ ทว่าครอบครัวของเธอทำอะไรไม่ได้มากไปกว่านี้ หลังจากแม่ของเธอหายตัวไป พวกพี่น้องพากันไปแจ้งความคนหาย ย้อนกลับไปดูที่เกิดเหตุ ถ้ามองผู้คนแถวนั้น น้องชายซึ่งเปิดร้านขายเสื้อผ้าโพสตรูปแม่ลงในอินเทอร์เน็ต เขียนระบุสถานที่กับสาเหตุที่แม่หายตัวไป พร้อมขอรับรองว่า หากใครเห็นคนที่คล้ายกับผู้หญิงในรูป ให้ช่วยติดต่อกลับ ทุกคนออกตามหาแม่ตามที่ต่างๆ ที่คิดว่าแม่อาจไป แต่ตัวเธอรู้ดีว่า ในเมืองหลวงแห่งนี้ ไม่มีที่ใดที่แม่จะไปได้เพียงลำพัง พี่ชายคนโตสรุปว่า เธอทำงานพวกชิตเขียนนี่ จึงก็ร่างใบปลิวเองเลยละกัน ทำงานพวกชิตเขียนนี่แหละ เธอรู้สึกเหมือนถูกพี่ชายประชดว่างานที่เธอทำอยู่ไม่ใช่งานที่ตึก ใบหูของเธอแดงระเรื่อขึ้นทันควัน ก่อนข่มใจว่าประโยคที่เธอเขียนอาจช่วยตามหาแม่ที่หายตัวไปได้

ขณะที่เธอเขียนวันเกิดของแม่ วันที่ 24 เดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. 1938 พ่อแย้งขึ้นว่า แม่เกิดปี ค.ศ. 1936 ในบัตรประชาชน

เขียนปี 38 ก็จริง แต่ที่จริงแล้วแม่เกิดปี 36 ต่างหาก นั่นเป็นเรื่องที่เธอเพิ่งเคยได้ยินเป็นครั้งแรก พ่อเล่าว่าสมัยก่อนมีเด็กที่เกิดมาอายุไม่ถึงร้อยวันเป็นจำนวนมาก พ่อแม่ส่วนใหญ่จึงเลี้ยงลูกให้โตเกินสามขวบก่อนค่อยไปแจ้งเกิด เธอแก้ตัวเลข 38 เป็น 36 แต่พี่ชายยื่นกรานว่า ควรเขียนปี 38 ตามเอกสารราชการมากกว่า เธอย้อนถามทันที มันเป็นแค่ใบปลิวที่พวกเราทำขึ้นเอง ไม่ใช่เอกสารที่ใช้ยื่นกับทางการเสียหน่อย ทำไมไม่เขียนตามจริงไปเลยละ ทว่าสุดท้ายก็ต้องยอมเขียนตัวเลข 38 ลงไป จู่ๆ เธอก็สงสัยว่าแม่เกิดวันที่ 24 เดือนกรกฎาคมจริงหรือเปล่า

หลายปีก่อน แม่บอกว่าไม่ต้องจัดงานวันเกิดของแม่แล้ว วันเกิดของพ่อเร็วกว่าแม่หนึ่งเดือน สมัยก่อนเวลาจัดงานวันเกิดหรือวันครบรอบใดๆ ทุกคนในครอบครัวจะไปรวมตัวกันที่บ้านเกิดในเมือง J หากนับญาติทางสายเลือดมีด้วยกันมากถึง 22 คน แม่ชอบบรรยายภาคคีร์กีซนิยามได้พบปะสมาชิกในครอบครัว ก่อนวันนัดหมายแม่จะหมักกิมจิ ออกไปตลาดในเมือง เตรียมเนื้อสัตว์เตรียมแป้งและยาสีฟัน ทูบและผักเมล็ดงาขาว งาขี้ม่อน เพื่อทำน้ำมันงาไว้แจกจ่ายลูกหลานในวันกลับด้วยตัวเอง ช่วงเวลาที่เฝ้าคอยคนในครอบครัว แม่จะเล่าเรื่องนี้ให้คนที่พบในตลาดหรือคนในหมู่บ้านฟังเสมอ คำพูดและท่าทางของแม่เปี่ยมไปด้วยความภาคภูมิใจและร่าเริง ในถังฉางของบ้านมีขวดน้ำเชื่อมสตอร์เบอร์รี่ น้ำเชื่อมลูกพลับที่แม่ทำเตรียมไว้ในแต่ละฤดูเรียงอยู่เต็มไปหมด น้ำปาล์มยอลซี¹ น้ำปลาขวังซอกกอ² หอยดองสำหรับแจกคนใน

¹ปลาแอนโชวีหรือปลากะตัก เป็นปลาตัวเล็กกระดูกแข็ง

²ปลาเหลืองคอร์วีนา เป็นปลานขนาดเล็ก อยู่ในวงศ์ปลางวด

ครอบครัวบรรจุกอยู่ในห้องของแม่ หากแม่ได้ยินว่าใครชอบหัวหอมก็จะทำน้ำแกงหัวหอมเตรียมไว้ให้ด้วย ช่วงต้นฤดูหนาวแม่มักทำซूपผักทองใส่ชะเอมเทศส่งไปให้ลูกหลานที่โซล บ้านของเธอเปรียบเหมือนโรงงานผลิตอาหารสัตว์ดูให้พวกเธอที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวง นอกจากนี้แม่ยังหมักกันจัง³ ทำของกุกจัง⁴ และลีข้าวเอง ทว่าตั้งแต่เมื่อไหร่กันนะ ที่พ่อกับแม่เป็นฝ่ายขึ้นมาเยี่ยมลูกหลานที่เมืองหลวงบ่อยกว่าที่พวกเธอลงไปเยี่ยมพวกท่านที่เมือง J แม้กระทั่งวันเกิดของพ่อกับแม่ ทุกคนก็แค่นัดกินข้าวในร้านอาหารที่โซลแทน เป็นการเปลี่ยนแปลงเล็กๆ ที่ไม่มีใครทันสังเกต แล้ววันหนึ่งแม่ก็เสนอขึ้นว่าให้จัดงานวันเกิดของท่านรวมกับวันเกิดของพ่อไปเลย แม่บอกว่าฤดูนี้อากาศร้อนอบอ้าว ระหว่างวันเกิดของพ่อกับแม่ยังมีพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษอีกสองวัน จะจัดเยอะเยอะไปทำไม ตอนแรกทุกคนในครอบครัวไม่เข้าใจ เพราะถ้าแม่ไม่ยอมมาที่โซล ลูกๆ ก็อาจนัดไปจัดวันเกิดให้แม่ที่บ้านเหมือนเมื่อก่อนก็ได้ ทว่าในท้ายที่สุดทุกคนก็แค่ซื้อของขวัญให้พ่อกับแม่รวมกันในงานวันเกิดพ่อเท่านั้น วันเกิดของแม่จึงผ่านไปอย่างเงียบเชียบในตู้เสื้อผ้าของแม่ผู้ซึ่งชอบซื้อถุงเท้าตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีถุงเท้าใหม่วางเรียงไว้แน่นตู้

ชื่อ : พักโซ-นยอ

เกิด : วันที่ 24 เดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. 1938 (อายุ 69 ปี)

รูปร่างหน้าตา : ผมดัดสั้น มีผมหงอกแซม โหนกแก้มสูง

³ ซอสถั่วเหลือง คล้ายซีอิ๊ว ใช้ปรุงรส

⁴ ถั่วหมัก คล้ายเต้าเจี้ยว หมักจากถั่วเหลืองต้ม หึ่งไว้ในห้องที่มีอากาศร้อน ปรุงรสด้วยพริกไทย นิยมใช้ใส่ในแกง

ใส่เสื้อเชิ้ตสีฟ้า เสื้อคลุมสีขาว สวมกระโปรงพลิตสีครีม

สถานที่ที่หายตัวไป : รถไฟใต้ดิน สถานีโซล

เธอถามว่าควรใช้รูปถ่ายใบไหนของแม่ประกอบในประกาศนี้ดี ทุกคนลงความเห็นว่าคุณควรเป็นรูปถ่ายล่าสุด แต่ไม่มีใครมีรูปถ่ายของแม่ในปัจจุบัน เธอคิดไม่ออกว่าแม่เริ่มเกลียดการถ่ายรูปตั้งแต่เมื่อไหร่ ทุกครั้งเวลาถ่ายรูปครอบครัว แม่มักจะหายตัวไปเสมอ จึงแทบไม่มีรูปแม่เลย รูปถ่ายล่าสุดคือรูปในวันเกิดครบรอบ 70 ปีของพ่อ วันนั้นแม่ใส่ชุดฮันนบกสีฟ้าอ่อน ทำผมและแต่งหน้าจากร้านเสริมสวย ทาริมฝีปากด้วยลิปสติกสีสดแตกต่างจากปกติ น้องชายบอกเธอว่า แม่ในรูปต่างจากตัวจริงเกินไป คนที่เห็นไม่มีทางรู้ว่าคนในภาพกับคนที่เจอเป็นคนเดียวกัน เมื่อเอารูปของแม่โพสต์ลงในอินเทอร์เน็ต คอมเมนต์ส่วนใหญ่มักเขียนคล้ายกันว่า คุณแม่สวยมาก ไม่เหมือนคนที่หลงทางเลย พวกเขาจึงต้องค้นหารูปถ่ายใบอื่นของแม่ พี่คนโตบอกให้เธอเขียนข้อความเพิ่ม เธอมองพี่ชายด้วยแววตาเลื่อนลอย เขาสั่งให้เธอคิดประโยคที่น่าดึงดูดกว่านี้ เพราะประโยคที่ว่าช่วยตามหาคุณแม่ ฟังดูธรรมดาเกินไป เธอเสนอว่าคำว่า “คุณแม่” ให้ความรู้สึกห่างเหิน ควรแก้เป็นพวกเรา กำลังตามหาแม่อยู่ คนอ่านจะได้รู้สึกถึงความผูกพัน โดยเขียนกำกับไว้ว่า หากเจอคนในรูปให้กรุณาติดต่อกลับด้วย ทันใดนั้นพี่ชายก็ตวาดเสียงดังว่า เธอเป็นถึงนักเขียน ทำไมเขียนประโยคที่ตลกกว่านี้ไม่ได้! เธอคิดไม่ออกจริงๆ ว่าประโยคที่น่าดึงดูดที่พี่ชายหมายถึงคืออะไร พี่ชายคนรองจึงพูดขึ้นว่า ถ้าเป็นประโยคที่น่าดึงดูดก็เขียนคำตอบแทนลงไปด้วยดีไหม คราวนี้พี่สะใภ้แนะนำขึ้นบ้างว่า ถ้างั้นเน้นที่จำนวนเงินไปเลยดีกว่า คนอ่านจะได้สนใจ

“ถ้างั้นเท่าไรหรืดีคะ”

“ล้านวอน⁵ เป็นไง”

“ไม่น้อยไปหน่อยหรือคะ”

“อืม ก็น้อยไปจรงๆ”

“ถ้างั้นห้าล้านวอน⁶ ละกัน”

สิ้นคำว่าห้าล้านวอนก็ไม่มีใครพูดอะไรอีกเลย เธอเขียนลงในกระดาษว่าจะมอบเงินค่าตอบแทนให้ห้าล้านวอน พร้อมใส่เครื่องหมายคำถามปิดท้าย แต่พี่ชายคนรองเขียนแก้ใหม่ว่า “เงินค่าตอบแทน : ห้าล้านวอน” น้องชายเสนอว่า ตัวเลขห้าล้านวอนควรเน้นให้ใหญ่กว่าข้อความอื่น หลังจากตกลงกันเรียบร้อยแล้วทุกคนต่างแยกย้ายกันกลับบ้านเพื่อหารูปถ่ายใบอื่นของแม่ นัดกันว่าหากใครเจอรูปถ่ายของแม่ที่ดีกว่านี้ให้ส่งให้เธอทางอีเมลทันที ตัวเธอรับอาสาเอาร่างไปปลิวที่เขียนเสร็จไปพิมพ์เอง ส่วนน้องชายรับหน้าที่นำไปแจกจ่ายให้พี่น้องแต่ละคน เธอบอกว่างานแจกไปปลิวพวกนี้จ้างคนก็ได้ แต่พี่ชายคนโตตอบเสียงหัวเราะว่า พวกเราต้องช่วยกันทำสิ วันธรรมดาถ้าใครพอมีเวลาก็ไปเดินแจก ส่วนวันเสาร์อาทิตย์ก็นัดมาแจกด้วยกัน เธอพนันพิมพ์ว่า ทำแบบนี้แล้วเมื่อไหร่จะเจอแม่ล่ะ พี่ชายคนโตสวนขึ้นว่า เราทำทุกอย่างไปหมดแล้ว นี่คือนี่ที่พอทำได้ ดีกว่าอยู่เฉยๆ ไม่ใช่หรอ เธอไม่ยอมยอมแพ้จึงเถียงต่อ ทำทุกอย่างไปหมดแล้วหรือคะ ก็แค่ส่งประกาศในหนังสือพิมพ์ พี่ชายจึงทวาดเสียงดัง จั้นเธออยากให้ทำยังไงล่ะ ให้ทุกคนไปลาออกจากงานพุงนี้ แล้วเดินตามหาแม่ไป

⁵ประมาณ 30,000 บาท

⁶ประมาณ 150,000 บาท

ตามย่านต่าง ๆ ดีไหม ถ้าทำแบบนั้นแล้วจะเจอแม่จริง ๆ พี่ก็จะยอม
ทำ เธอสงบปากสงบคำชั่วคราว แต่เพราะนิสัยชอบเอาชนะ สุดท้าย
ก็โวยวายขึ้นอีก พี่เป็นพี่ ยังไงก็ต้องทำให้ถึงที่สุด! คนอื่นกลัวว่า
พี่น้องจะทะเลาะกันจนบานปลาย จึงให้พ่อพักอยู่บ้านพี่ชาย แล้ว
แยกย้ายกันกลับบ้านทันที วันนี้หลังจากได้ฟังคำสารภาพของพี่น้อง
ที่ทำผิดต่อแม่ หัวใจของเธอปวดแปลบจนแทบจะระเบิด เธอทน
ต่อไปไม่ไหว ถึงขั้นวิ่งออกไปกรี๊ดร้อง สูปนุหรี และทุบประตู
ซ้ำ ๆ เป็นครั้งแรกที่เธอรู้ว่า ในวันที่แม่หายตัวไป ในบรรดาพี่น้อง
ทั้งหมดไม่มีใครยอมออกไปรับแม่ที่สถานีโซลเลยสักคน

“แล้วแหละ”

หนูเธอ เธอเฝ้าปากแน่น ตัวเธอเองกว่าจะรู้ว่าแม่หายตัวไป
ก็ปาเข้าไปวันที่สี่แล้ว การเรียกร้องความรับผิดชอบจากคนอื่นใน
ครอบครัว จึงเป็นการกรีดขี้อรอยแผลหวนหวนของตัวเองด้วย
เช่นกัน

หลังจากออกจากบ้านพี่ชายคนโต เธอขึ้นรถไฟใต้ดินเพื่อกลับบ้าน
ตัดสินใจแวะลงสถานีโซลที่แม่หายตัวไป ในระหว่างมุ่งหน้าไปยัง
บริเวณนั้น ผู้คนมากมายเดินชนไหล่ของเธอแล้วจากไปเฉย ๆ เธอ
ยืนอยู่ในตำแหน่งที่พ่อพลัดหลงกับแม่ ถูกคลื่นมนุษย์ปะทะไปมา
ทั้งหน้าหลัง ไม่มีใครเอ่ยขอโทษเธอเลยสักคน ผู้คนในตอนนั้น
อาจมีจำนวนมหาศาลไม่ต่างจากตอนนี้ แม่ของเธอคงเคืองแค้น
มาก หลายสิบปีมาแล้ว ก่อนที่เธอจะแยกจากแม่แล้วย้ายมาอยู่
เมืองหลวง แม่จับมือเธอพาไปที่ร้านเสื้อผ้าในตลาด ขณะที่เธอ
เลือกชุดเดรสเรียบ ๆ แม่หยิบเสื้อที่มีระบายตามชายกระโปรงกับ
หัวไหล่ชูขึ้น ถามเธอว่าตัวนี้เป็นไงบ้าง เธอตอบไปอย่างหงุดหงิดว่า

หึย...แม่ย้อนถามขึ้นว่าทำไมละ แม่ไปลองใส่ดูดีกว่า ดวงตาของแม่ที่ยังสาวกลมโต ชุดเดรสแบบมีระบายกับผ้าโพกหัว⁷ ของแม่ต่างกันราวกับอยู่คนละโลก หนูว่ามันดูเด็กไปนะคะ พอแม่ได้ฟังคำนั้นของเธอก็เปรยขึ้นมาๆ ว่านั่นหรือ แล้วพลิกกระเป๋าโปรงตัวนั้นไปมาอย่างเสียดาย บ่นอุบว่าถ้าแม่เป็นแกจะลองใส่ดู เธอขอโทษที่พูดว่าชุดนั้นเด็กเกินไปสำหรับแม่ รีบกลบเกลื่อนว่าแม่ไม่ชอบใส่สไตล์นี้เน้า แม่ของเธอปฏิเสธทันทีวันว่า เปล่าเสียหน่อย แม่ชอบชุดแบบนี้ที่สุด แคใส่เองไม่ได้เท่านั้น

ความทรงจำเกี่ยวกับมนุษย์คนหนึ่งมีมากแค่ไหนกันนะ โดยเฉพาะความทรงจำเกี่ยวกับแม่

นับตั้งแต่เธอได้ข่าวว่าแม่หายตัวไป ความทรงจำเกี่ยวกับแม่ที่เคยหลงลืมไปนานแล้วก็ผุดขึ้นมาทุกที่ทุกเวลา จนถึงตอนนี้ เธอไม่มีสมาธิให้เรื่องอื่นเลยแม้แต่วินาทีเดียว ปลายสุดของความทรงจำมีแต่ความเสียใจ หากย้อนเวลากลับไปได้ เธอควรบอกให้แม่ลองใส่เสื้อตัวนั้น หลายวันหลังจากนั้นเธอสวมชุดเดรสเรียบๆ ซึ่งซื้อในวันนั้น เดินทางมาที่สถานีโซล แม่จับมือเธอเดินฝ่าฝูงชนแน่นขนัดจนมองไม่เห็นทางไปที่หอนาฬิกา ยืนรอพี่ชายที่นัดหมายกันไว้ แม่ของเธอในตอนนั้นกำลังหลงทางอยู่ในตอนนั้น

ทันทีที่ผู้คนมากมายเห็นแสงจากขบวนรถไฟฉายมาใกล้สถานี ก็เตรียมจะก้าวเท้าขึ้นรถ ก่อนชะงักมองเธอที่ทรุดนั่งลงกับพื้น

⁷ เกาหลีในสมัยโซซอนถึงสงครามเกาหลี สตรีที่ทำงานเกษตรหรือค้าขายมักจะมีโพกหัวไว้บนหัว เพื่อกันเหงื่อและสะดวกต่อการทวนถาดบนหัว

ตอนที่แม่พลัดหลงกับพ่อที่รถไฟใต้ดิน สถานีโซล เธออยู่กับเพื่อน นักเขียนรุ่นเดียวกันในงานบู๊กแฟร์ที่ปักกิ่ง ประเทศจีน พอไล่เรียงลำดับเวลาแล้ว ขณะที่แม่หายตัวไปในสถานีโซล เธอกำลังยืมดูหนังสือของตัวเองที่ถูกแปลเป็นภาษาจีนในบู๊ธหนึ่งในงานหนังสือนั้น

“ทำไมพ่อถึงไม่นั่งแท็กซี่ จะขึ้นรถไฟใต้ดินทำไม! ถ้าวันนั้นไม่ขึ้นรถไฟใต้ดิน ก็ไม่เกิดเรื่องแล้ว!”

พ่อคิดว่าสถานีรถไฟกับสถานีรถไฟใต้ดินเชื่อมถึงกัน จึงคิดว่าหากเดินออกไปขึ้นแท็กซี่น่าจะรวดเร็วกว่า เมื่อเกิดเรื่องไม่ดีขึ้น มนุษย์เรามักอยากย้อนเวลากลับไปแก้ไขเสมอ เอาแต่หมกมุ่นคิดว่าตอนนั้นไม่น่าทำแบบนั้น ทั้งพ่อและแม่ต่างรู้ว่าบ้านของพี่ชายคนรองอยู่ที่ไหน ทุกคนในครอบครัวจึงคาดว่าพวกท่านน่าจะเดินทางไปเองได้ โดยลืมว่าทุกครั้งที่พ่อกับแม่มาที่โซล จะต้องมียุ๊กคนใดคนหนึ่งไปรับท่านจากสถานีขนส่งหรือสถานีรถไฟเสมอ เวลาไปไหนมาไหนในเมืองหลวง พ่อกับแม่ก็มักนั่งรถส่วนตัวของลูกๆ ไม่ก็แท็กซี่ แล้วทำไมวันนั้นถึงต้องอยากนั่งรถไฟใต้ดินด้วย

พ่อเล่าว่า ทั้งพ่อและแม่ยืนรอขึ้นรถไฟใต้ดินอยู่ด้วยกัน ทว่าเสียวินาทีที่พ่อก้าวขึ้นไปบนขบวนรถไฟก็ไม่เห็นแม่แล้ว ในบ่ายวันเสาร์ที่ผู้คนพลุกพล่านที่สุด แม่พลัดหลงกับพ่อหายไปท่ามกลางฝูงชน ในขณะที่พอกำลังพะว้าพะวัง รถไฟก็เริ่มออกตัว พ่อเป็นคนถือกระเป๋าให้แม่ แม่ของเธอหายไปใต้อาภพตัวเปล่า ในเวลานั้น เธอเดินทางจากงานบู๊กแฟร์ไปที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน แม้จะเคยไปปักกิ่งถึงสามครั้ง แต่เธอไม่เคยไปที่จัตุรัสเทียนอันเหมินมาก่อน เคยแค่มองผ่านๆ ขณะนั่งอยู่บนรถบัสหรือรถยนต์เท่านั้น นักศึกษาผู้รับหน้าที่เป็นไกด์ถามทุกคนว่ามีใครอยากไปเที่ยวชมพระราชวังต้องห้ามบ้าง เพราะเขามีเวลาว่างจะนำเที่ยวได้จนถึงช่วงเย็น เพื่อน

ของเธอรีบตอบรับทันทีทันควัน ขณะที่เธอนั่งแท็กซี่ไปลงที่หน้าพระราชวังต้องห้าม แม่ของเธอที่ถูกทิ้งไว้ในสถานโศลกคนเดียวกำลังทำอะไรอยู่นะ

เธอและเพื่อนทยอยกันมาถึงพระราชวังต้องห้าม ปักกิ่งอยู่ในช่วงก่อสร้างเพื่อเตรียมจัดงานโอลิมปิกในปีหน้า^๑ พระราชวังต้องห้ามเองก็อยู่ในช่วงปรับปรุงเช่นกัน เปิดให้ชมแค่บางส่วนเท่านั้น ในภาพยนตร์เรื่อง *จักรพรรดิโลกไม่ลืม*^๒ ฟูยี่ในวัยซนกลับมาที่พระราชวังต้องห้ามที่ซึ่งเขาเคยพำนักอยู่ในวัยเด็ก เธอนึกถึงฉากหนึ่งในภาพยนตร์เรื่องนั้น ฟูยี่หยิบกล่องจิ้งหรีดที่ซ่อนอยู่ใต้บัลลังก์ยื่นให้เด็กน้อยที่เข้ามาเยี่ยมชมพระราชวังแห่งนี้ ตอนเปิดกล่อง ฟูยี่ซึ่งทนมีชีวิตอยู่มานานได้พบกับจิ้งหรีดตัวเดิมที่เขาเคยเล่นสมัยเด็ก ระหว่างที่เธอเดินเข้าไปยังจัตุรัสเทียนอันเหมิน แม่ของเธอกำลังยืนโง่งนงน ถูกผู้คนเดินชนกระแทกไหลไปมา พวกเขาต้องคิดว่าแม่ของเธอกำลังรอใครมารับอยู่แน่ ๆ

แม้แต่ถนนที่เชื่อมระหว่างพระราชวังต้องห้ามกับจัตุรัสเทียนอันเหมินก็กำลังก่อสร้าง แม้จะเห็นจัตุรัสนั้นอยู่เบื้องหน้า แต่พวกเธอยังต้องเดินผ่านเขาวงกตมนุษย์ไปอีกหนึ่งด่าน เมื่อไปถึงเธอเหม่อมองว้าวที่เล่นล่อยอยู่เหนือจัตุรัสเทียนอันเหมิน ขณะเดียวกัน แม่ของเธอหลุดนั่งลงที่ทางเดินใต้ดินอย่างสิ้นหวัง ท่านอาจกำลังร้องเรียกเธออยู่ ประตูเหล็กของจัตุรัสเทียนอันเหมินเปิดออก กองทหารเดินขบวนออกมา จังหวะเท้าพร้อมเพรียงกันพวกเธอได้ชมพิธีอัญเชิญธงชาติจีนลงจากยอดเสา ตอนนั้นแม่

^๑โอลิมปิกครั้งที่ 29 ประจำปี ค.ศ. 2008

^๒*The Last Emperor* ฉายครั้งแรกในปี ค.ศ. 1987

ของเธอกำลังเดินหลงอยู่ในสถานีโซล ผู้คนที่เห็นแม่ของเธอในช่วงเวลาดังกล่าวยืนยันตรงกันว่า พวกเขาเห็นคนแก่คนหนึ่งก้าวเดินไปอย่างเชื่องช้า บางคนบอกว่าเห็นตอนท่านกำลังนั่งพัก บางคนเห็นตอนท่านอยู่หน้าบันไดเลื่อน บางคนเล่าว่าเห็นคนแก่ที่ดูคล้ายแม่ของเธอนั่งรออยู่ในสถานีครู่ใหญ่ก่อนขึ้นรถไฟจากไป คำคินที่แม่ของเธอหายตัวไป เธอกับเพื่อนนักเขียนขึ้นแท็กซี่รอบดึก เดินเตร็ดเตร่ไปตามถนนหนทางของปักกิ่งที่เต็มไปด้วยของกิน ใต้แสงไฟพระยิบระยับ เธอจดเหล้าจีน 56 ดักรี่ กินปุดน้ำมันร้อนฉ่ำ

พ่อบอกว่ารีบลงสถานีถัดไปแล้วย้อนกลับไปสถานีโซลซึ่งพลัดหลงกับแม่ทันที ทว่าเมื่อไปถึงก็ไม่เจอแม่แล้ว

“ถึงจะขึ้นรถไฟใต้ดินไม่เป็นก็ไม่น่าจะหลงทางได้นี้คะ เราติดประกาศไว้หมดแล้ว คุณแม่น่าจะโทรกลับมาหาเราหน่อย ใช้โทรศัพท์สาธารณะโทร.มาก็ยังดี”

พี่สะใภ้พูดอีกว่า ต่อให้แม่ขึ้นรถไฟใต้ดินไม่เป็น ก็น่าจะมาบ้านลูกชายได้ หรือจะเกิดอะไรขึ้น เธออดใจไม่ไหวจึงเถียงว่าเรื่องอะไรละคะ อย่าคิดเรื่องไม่เข้าท่าตอนนี้ แม่ก็แค่กำลังหลงทาง พี่สะใภ้จ้องเธอเขม็ง เธอพูดต่อว่าพี่เองก็รู้ว่าแม่เป็นยังไง พี่สะใภ้บ่นสีหน้าเหมือนจะบอกว่าฉันไม่รู้หรอก ครอบครัวของเธอรู้ดีว่าทำไมแม่ถึงไม่ติดต่อกลับมาเอง

เพราะแม่อ่านหนังสือไม่ออก เธอรู้เรื่องนี้ตั้งแต่เมื่อไหร่กันนะ

เธอเขียนจดหมายฉบับแรกเพื่อถ่ายทอดคำพูดของแม่ให้พี่ชายคนโตที่ย้ายไปอยู่เมืองหลวงได้รับรู้ พี่ชายของเธออาศัยอยู่ในหมู่บ้านเล็กๆ ตั้งแต่เกิดจนถึงเรียนชั้นมัธยมปลาย ก่อนย้ายไปอยู่คนเดียวที่โซลหลังสอบติดงานราชการ เป็นการพรากจากลูกที่ตัวเอง

คลอดออกมาครั้งแรกของแม่ สมัยนั้นยังไม่มีโทรศัพท์ การเขียนจดหมายจึงเป็นวิธีติดต่อกันเพียงวิธีเดียว พี่ชายเขียนจดหมายมาหาแม่ด้วยตัวอักษรใหญ่เทอะทะ แม่ของเธอรู้วันที่พี่ชายจะส่งจดหมายมาหาได้อย่างแม่นยำราวกับมีลางสังหรณ์ เวลาประมาณสิบเอ็ดโมงของทุกวัน ไปรษณีย์จะบรรทุกกระเป๋าขนาดใหญ่ไว้หน้ารถจักรยาน บ่นไปส่งจดหมายตามบ้านเรือนผู้คนทั่วหมู่บ้าน วันที่มีจดหมายของพี่ส่งมา ไม่ว่าแม่จะอยู่ในไร่หรือซักผ้าอยู่ริมคลอง แม่ก็จะรีบกลับบ้านเพื่อรับจดหมายด้วยมือของตัวเอง รอคอยให้เธอกลับมาจากโรงเรียนไวๆ ครั้งเธอกลับมาถึงบ้านก็เรียกเธอไปหาที่ซานเรือนหลังบ้านทันที ยื่นซองจดหมายของพี่ชายให้ กำชับว่าให้อ่านเสียงดังฟังชัด ในจดหมายของพี่ชายที่ย้ายออกจากบ้านไปเริ่มต้นด้วยคำว่า “แต่คุณแม่ที่เคารพรัก”¹⁰ เป็นวิธีเขียนจดหมายที่ในตำราสอนไว้ พี่ถามถึงสารทุกข์สุกดิบของทุกคนที่บ้านนอกเล่าสภาพความเป็นอยู่ของตัวเองในเมืองหลวงให้ฟัง ป้าสะใภ้ช่วยเอาเสื้อผ้าไปซักให้ในวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่แม่ฝากฝังป้าสะใภ้ไว้ เขาซื้อข้าวกินนอกบ้านได้ราบรื่นดี ตอนนี้นำรับผิดชอบงานกะดึกในสำนักบริการประชาชนของแขวง มีที่พักอาศัยให้ ไม่ต้องเป็นห่วง พี่ชายเขียนบอกว่า จะทำความตั้งใจให้สำเร็จลุล่วง รวมทั้งมีความฝันอื่นๆ อีกมากมายที่อยากทำ พี่ชายหวังว่าหากวันหนึ่งเขาประสบความสำเร็จแล้ว เขาจะกลับมาดูแลแม่ให้สุขสบาย พี่ชายในวัยยี่สิบห้าว่าจะใช้ชีวิตอย่างหนักแน่นและซื่อสัตย์ แม่ไม่ต้องกังวลใจขอให้แม่ดูแลสุขภาพให้ดี

¹⁰ อ่านออกเสียงว่า “ซอน ซังซอ” เป็นสำนวนการเขียนจดหมายชนิดหนึ่ง ซึ่งแปลว่าบทความนี้เขียนขึ้นเมื่อหน้าคุณ...

เธออ่านจดหมายของพี่ชายเสียงดัง มองข้อความที่เหลื่ออยู่
ในกระดาษ พลางลอบมองใบหน้าของแม่ สายตาแม่ทอดมองไปยัง
บรรดาไหหมักซีอิ้วและเครื่องเคียงที่วางอยู่ในลานหลังบ้าน ทุกครั้ง
ที่เสียงของเธอสะดุดเล็กน้อย หูของแม่จะตั้งขึ้นเหมือนหูกระต่าย
ทันทีที่เธออ่านจดหมายจบ แม่จะให้เธอเขียนจดหมายตอบกลับ
คำแรกที่เขียนลงไปกระดาษจดหมายคือ “ถึงฮยองซอล” ฮยองซอล
คือชื่อพี่ชายคนโตของเธอ เธอเขียนว่าถึงฮยองซอลตามที่แม่บอก
พร้อมใส่เครื่องหมายลูกน้ำเล็กๆ ไว้ด้านหลังชื่อ¹¹ แม่แม่จะไม่ได้
บอกให้เขียน ส่วนในเรื่องความ เวลาแม่เรียกชื่อพี่ชาย เธอมักเขียน
ว่าฮยองซอล! บางครั้งแม่ที่เอ่ยเรียกฮยองซอลเจ็บไปราวกับลิ้มคำ
ที่อยากพูด เธอใช้เวลาที่นั้นเหน็บปอยผมบ๊อบที่ร่วงตกลงมาข้างแก้ม
ไว้หลังหู ในขณะที่มือถือปากกา หูก็เงี่ยฟังอย่างตั้งใจ จ้องมอง
กระดาษเขียนจดหมาย รอคำพูดต่อไปของแม่ หากแม่บอกว่า
“อากาศเย็นจนตัวลั่น¹²” เธอจะเขียนขึ้นเองว่าอากาศเย็นขึ้นมาก
แล้ว หลังจากแม่พูดคำว่าฮยองซอล ประโยคถัดมาก็มักพูดถึง
เรื่องสภาพอากาศ ตอนนี้ฤดูใบไม้ผลิ ดอกไม้บานแล้ว ฤดูร้อนเริ่ม
ขึ้นแล้ว ในทุ่งนาแห่งแล้งจนพื้นนาแตกกระแหง ฤดูเก็บเกี่ยวปีนี้
บนคันนามีต้นถั่วเต็มไปหมด เวลาแม่สั่งให้เธอเขียนจดหมาย
นอกจากคำนั้นก็แทบไม่มีภาษาถิ่นหลุดออกมาเลย ก่อนจะปิดท้าย
จดหมายว่าไม่ต้องห่วงแม่นะ ขอให้แกมีสุขภาพแข็งแรง นั่นคือ
สิ่งที่แม่หวังเพียงอย่างเดียว เท่าที่เธอสังเกต จดหมายของแม่มัก

¹¹ เวลาชาวเกาหลีเขียนจดหมาย หลังชื่อผู้รับมักเขียนลูกน้ำไว้ด้วย

¹² คำนี้ถ้าเป็นภาษาเกาหลีทั่วไปจะออกเสียงว่า “นัลซึกา ซากับตะ” แต่แม่จะออกเสียง
ภาษาถิ่นว่า “นัลซึกา ซาจีตะ”

เริ่มต้นว่า ถึงฮยองซอล แม่ขอโทษที่ช่วยอะไรแกไม่ได้เลย กระทั่งส่วนสุดท้ายก็ยังเต็มไปด้วยความรู้สึกขอโทษ ทุกครั้งที่คำพูดของแม่ซังกัน จะมีน้ำตาหยดหนึ่งหยดตกลงบนหลังมือของแม่ ประโยคสุดท้ายที่แม่ให้เขียนลงในจดหมายทุกคนบับคล้ายๆ กันคือ อดเข้าไปทำงานนะลูก จากแม่เอง

เธอเป็นลูกคนที่สาม จึงได้เห็นความโศกเศร้าของแม่ยามพี่ชายทั้งสองย้ายออกจากบ้านไป ครั้งแรก พี่ชายคนโตย้ายไปอยู่โซล ช่วงเช้ามีดของทุกวัน แม่ของเธอจะออกไปชดโหมกชีวีวที่ลานหลังบ้าน เริ่มจากไปตักน้ำในบ่อที่ลานด้านหน้า แยกน้ำอย่างทุลักทุเลไปที่ลานหลังบ้าน ล้างให้ที่วางเรียงรายที่ละใบ ขณะที่มือกำลังเช็ดให้ แม่จะฮัมเพลงเบาๆ “ระหว่างฉันกับคุณหากไม่มีทะเลก็กลาง พวกเราคงไม่ต้องเลิกรากันเจ็บปวดแบบนี้...”¹³ ซักและปิดผ้าชีวีวในน้ำเย็นจัด เดินวนรอบโห้ชดตุไม่ยอมหยุดมือ ขณะที่ปากเปล่งเสียงร้องท่อนที่ว่า “คุณจะไม่ทิ้งฉัน” ถ้าเธอตะโกนเรียกว่า แม่จ๋า! เธอจะเห็นว่าดวงตาของแม่ที่เหลียวมองมามีหยาดน้ำฉาบอยู่บางๆ ดวงตาคู่นั้นช่างเหมือนดวงตาของลูกวู้ไลชื่อ แม่ของเธอเปล่งเสียงเรียกชื่อฮยองซอล! ออกมา หุดกายหนึ่งลงกับพื้น เธอรีบไปดึงผ้าชีวีวออกมาจากมือแม่ ยกแขนท่ายขึ้นมากอดหัวไหล่เธอไว้แทน หนึ่งในวิธีที่แม่แสดงความรักต่อพี่ชายก็คือ การต้มรา-มยอน¹⁴ ให้กินหลังกลับมาจากการทบทวนบทเรียนช่วงดึก บางครั้งเธอเคยชวน “เขาคอนัน” ว่าจะไปซื้อรา-มยอนมาทำกินกันเถอะ เขาก็จะย้อนถามว่า รา-มยอนนั้นหรือ เธอตอบไปว่า ใช่สิ

¹³ เพลง *가슴 아프게* (กาซึม อาฟือเก) แปลว่าหัวใจที่เจ็บปวด เป็นเพลงของนัมจิน ปล่อยออกมาในปี ค.ศ. 1967

¹⁴ บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปของเกาหลี

รา-มยอนเมื่อตอนเด็กอร่อยที่สุดในโลก หรือเพราะต้องแอบกินก็ไม่ว่า! เขาที่โตขึ้นมาในเมืองสายหน้าอย่างไม่เข้าใจ เหมือนสงสัยนักหนาว่าอร่อยขนาดนั้นเชียวหรือ

รา-มยอนที่เพิ่งออกใหม่ชนะอาหารทุกอย่างที่แม่ปรุงเองอย่างราบคาบ แม่ของเธอซื้อรา-มยอนที่ออกใหม่ซ่อนไว้ในไหเปล่า แอบต้มให้พี่ชายคนโตกินช่วงดึกคนเดียว แต่เพราะกลิ่นรา-มยอนโชยไปทั่วบ้าน พี่น้องคนอื่น ๆ จึงพร้อมใจกันลี้มตาตื่น กลิ่นหอมเย้ายวนของรา-มยอนปลุกเธอและพี่น้องให้ลุกขึ้นจากที่นอน แม่ดูพวกเธอว่าให้กลับไปนอน แต่ทุกคนตาละห้อยจ้องมองพี่ชายคนโตสุดเส้นรา-มยอนเข้าปากคำแล้วคำเล่า สุดท้ายพี่ชายก็ใจอ่อน ยอมแบ่งให้น้องๆ กินกันคนละคำ แม่จึงต้องเดินไปตั้งน้ำในโซฟา¹⁵ ต้มรา-มยอนให้ลูกๆ แบ่งกันกินอีกชอง ถึงในถ้วยจะมีน้ำซุปมากกว่าเส้น แต่เธอรูสึกว่ามันอร่อยมาก

ขณะที่แม่ล้างไหพวกนั้น ตอนเห็นไหที่เคยซ่อนรา-มยอนไว้คงคิดถึงพี่ชายขึ้นมาจับใจจนปล่อยไหออกมา

ทุกครั้งที่พวกพี่ชายย้ายออกจากบ้านไป สิ่งที่ทำให้แม่ซึ่งตกอยู่ในภาวะเศร้าได้มีแค่ช่วยอ่านจดหมายที่พวกพี่ๆ ส่งมาให้ และนำจดหมายที่ช่วยแม่เขียนไปหย่อนลงในตู้ไปรษณีย์ระหว่างเดินไปโรงเรียนเท่านั้น เธอไม่เคยรู้เลยว่าตัวเองเป็นผู้เชื่อมโยงแม่เข้ากับโลกแห่งตัวอักษร ไม่เคยคิดว่าการอ่านจดหมายให้แม่ผู้ไม่รู้หนังสือฟัง รวมทั้งการถ่ายทอดคำพูดของแม่เป็นตัวอักษรนั้นมีความหมายยิ่งใหญ่ว่าแม่กำลังฟังฟังเธออยู่ หน้าที่นี้สำหรับเธอ

¹⁵ ถ้วยดินเผาสีดำของเกาหลี มีฝาปิดเข้าคู่กัน เก็บความร้อนได้ดี ใช้หุงข้าวและต้มน้ำแกงบนเตาแล้วสามารถยกมาเสิร์ฟได้เลย

ไม่ต่างจากการที่แม่ใช้ให้ไปซื้อน้ำมันที่ร้านขายของชำ หรือไปตัดใบ
อาอูก¹⁶ ในไร่ หลังเธอย้ายออกจากบ้านไป แม่คงไม่ได้ให้वानลูก
คนอื่นเขียนจดหมายให้อีก เพราะเธอไม่เคยได้รับจดหมายจากแม่
เลยสักฉบับ หรือไม่มีก็เพราะเธอไม่เคยเขียนจดหมายหาแม่ก่อน
เนื่องจากก่อนเธอย้ายไปอยู่ที่โซล มีตู้โทรศัพท์สาธารณะมาติดตั้งไว้
ข้างบ้านของผู้ใหญ่บ้านแล้ว มันเป็นโทรศัพท์เครื่องแรกของหมู่บ้าน
ทุกเช้าหลังจากทดสอบเสียงตามสายเสร็จแล้ว บ้านที่มีโทรศัพท์
มาจากโซลจะมีประกาศเรียกให้ไปรับสาย ฟ้าๆที่เคยส่งจดหมายมา
ก็เริ่มเปลี่ยนมาโทร.หาแม่ผ่านทางโทรศัพท์สาธารณะเครื่องนี้
หลังจากที่หมู่บ้านติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะแล้ว บ้านที่มีลูกหลาน
ย้ายไปอยู่เมืองอื่น พอได้ยินเสียงประกาศขึ้นว่า “ฮัลโหล เทสต์”
ถึงแม่จะอยู่ในไรนาก็จะเงี่ยหูฟังว่ามีชื่อใครบ้าง

เป็นความสัมพันธ์ของแม่กับลูกสาวที่แน่นแฟ้น เธอกับแม่
สนิทกันที่สุดแล้ว

กระทั่งถึงฤดูใบไม้ร่วงปีก่อน เธอที่เคยคิดว่ารู้จักแม่ตัวเอง
ดีที่สุด รู้ว่าแม่ชอบอะไร เวลาแม่ไม่โหดต้องทำยังไงถึงจะหาย คำที่
แม่พูดติดปากคืออะไร ถ้ามีใครถามว่าตอนนี้แม่กำลังทำอะไรอยู่
เธอสามารถตอบได้ภายในสิบวินาทีว่าแม่กำลังตากต้นโคซาริ¹⁷ อยู่
วันอาทิตย์แม่จะออกไปโบสถ์ เธอเคยคิดว่ารู้จักแม่ดี แต่กลับพบว่า
สิ่งที่รู้เหล่านั้นอาจเป็นเรื่องเก่ามนานแล้ว ตั้งแต่เมื่อไหร่กันนะ

¹⁶ ใบแมงลักจีนหรือตงซุยจี เป็นผักที่พบในแถบเอเชียตะวันออกเฉียง

¹⁷ กูดเกียะ หรือ Bracken เป็นผักกูดชนิดหนึ่ง อยู่ในตระกูลเฟิร์น

ที่แม่ปฏิบัติกับเธอยามกลับบ้านไม่เหมือนลูกสาว แม่ทำเหมือนเธอเป็นแขกคนหนึ่งที่บ้าน แม่กุ๊กกึ่งจัดบ้านให้เรียบร้อย หยิบผ้าขนหนูที่ตากอยู่ในห้องชั้นแขวน เวลาทำอาหารบนโต๊ะตักก็จะหยิบเก็บชั้นอย่างรวดเร็ว ระยะเวลาเธอไปหาแม่กะทันหัน แม่จะขอโทษที่ผ้าห่มไม่สะอาด สวนของบ้านรก รีบสำรวจตู้เย็นทันที ก่อนจะกระวีกระวาดออกไปตลาดเพื่อซื้อเครื่องเคียงมาเพิ่มทั้งที่เธอร้องห้าม เธอคิดว่า สำหรับคนในครอบครัวไม่เห็นจำเป็นต้องจัดสำหรับอาหารบนโต๊ะให้ครบทุกอย่าง กินเท่าที่มีก็ได้ เป็นความสัมพันธ์เรียบง่าย ไม่ต้องห่วงเรื่องความสมบูรณ์แบบ แต่ในตอนนั้น แม่ผู้ไม่ชอบเรื่องวุ่นวายกลับทำทุกอย่างให้สะอาดเรียบร้อยเพื่อเธอ เธอมาคิดขึ้นได้ในภายหลังว่า ตัวเองกลายเป็นแขกของแม่ในบ้านหลังนี้ไปแล้ว

ไม่แน่ว่าเธออาจเป็นแขกของแม่มานานแล้ว นับตั้งแต่แม่พาเธอไปส่งที่เมืองหลวง หลังพรากจากกันครั้งนั้น แม่ไม่เคยมีโศกเศร้าอีกเลย ทั้งที่ก่อนหน้านี้แม่ของเธอไม่ใช่คนแบบนี้ หากเธอทำผิดเพียงเล็กน้อย แม่ก็จะดุตัวอย่างรุนแรง คำที่แม่ชอบพูดติดปากสมัยก่อนก็คือ “ยายเด็กคนนี้นี่!” เป็นคำตำหนิเธอโดยเฉพาะ เพื่อให้รู้ว่าไม่ได้หมายถึงพี่ชายทั้งสอง เวลาเธอแอบหยิบแอมป์เปิ้ลหรืออุ้งนกกิน เดินเหิน แต่งกาย หรือพูดจาไม่เรียบร้อย แม่ก็จะตวาดขึ้นว่ายายเด็กคนนี้นี่! พยายามให้เธอปรับปรุงนิสัยและท่าทางของตัวเอง บางครั้งเหมือนแม่จมดิ่งอยู่กับความกังวลใจ จ้องมองเธอเนิ่นนาน กำชับให้เธอตั้งผ้าปูที่ลงแปรงให้ตั้งทุกด้าน เวลานั่งตรงข้ามเธอในวัยเด็กเพียงลำพัง หรือเวลาคิปปินใส่เตาไฟในห้องครัวโบราณขณะหุงข้าว แม่จะจ้องมองเธอด้วยสีหน้าเคร่งเครียด

ริมบ่อน้ำในฤดูหนาววันหนึ่ง แม่ที่กำลังແ່หน้าปลากะเบน เพื่อเตรียมทำของเช่นไข่ พูดขึ้นขณะกำลังถือมีดว่า “แกต้องตั้งใจ เรียนให้มากๆ จะได้หลุดพ้นไปสู่อีกโลกหนึ่งได้” ตอนนั้นเธอไม่เข้าใจ ในยามที่แม่ไม่โหด เธอจะเรียกท่านว่าแม่ซ้ำๆ ไม่ใช่เพื่อย้ำความ สัมพันธ์ แต่เป็นการยื่นอุทธรณ์ว่า เมตตาทนหนูเถอะ อย่าโกรธหนู เลย ช่วยลูบหัวหนูที่เถอะ ต่อกให้หนูทำถูกหรือผิด ก็ได้โปรดอยู่กับหนู เธอใช้คำว่าแม่แทน “คุณแม่” มาตลอด แม้กระทั่งตอนที่ ท่านหายตัวไป ยามเธอเปล่งเสียงเรียกคำว่าแม่ หัวใจจะเชื่อมั่น ว่าแม่ยังสบายดีอยู่ ทุกครั้งที่เธอหดหู่หรือลี้มเหลวกับชีวิตในเมืองหลวง แม่ผู้อยู่ปลายสายโทรศัพท์จะคอยปลอบโยน บอกให้เธอสู้ๆ ไม่มีอะไรที่เธอผ่านไปได้

ในฤดูใบไม้ร่วงปีนั้น การที่เธอไม่ได้บอกแม่ล่วงหน้าว่าจะกลับบ้าน ไม่ใช่เพราะไม่อยากให้แม่ต้องลำบากเตรียมอะไรให้เธอมากมายแต่อย่างใด เข้ามืดวันนั้น เธอลุกขึ้นมาอาบน้ำสระผมเตรียมไปขึ้นเครื่องบินไปที่เมือง P ซึ่งไกลห่างจากเมือง J บ้านเกิดมาก เธอไม่ได้คิดที่จะกลับไปเยี่ยมแม่เลยสักนิด เพราะการเดินทางจากเมือง P ไปยังเมือง J ลำบากกว่าการกลับมาออฟฟิศ¹⁸ ของตัวเองเสียอีก มันเป็นเรื่องที่เธอไม่คาดคิดเช่นกัน

ตอนเธอกลับมาถึงบ้าน ทั้งประตูรั้วและประตูบ้านเปิดทิ้งไว้ เธอมีนัดกินมื้อเที่ยงกับ “เขา” ในวันถัดไปที่ไซล เธอคิดว่าอาจนั่งรถไฟรอบดึกกลับไปคืนนี้เลย สำหรับเธอ แม้ว่าที่นี่จะเป็นบ้านเกิดที่เติบโตมา และยังเป็นบ้านของแม่ แต่ทุกอย่างดูแปลกตาไปหมด

¹⁸ รูปแบบที่พกอาศัยประเภทหนึ่งในเกาหลี สามารถเป็นได้ทั้งที่อยู่และออฟฟิศ

หลักฐานเพียงหนึ่งเดียวที่ยืนยันว่าเธอเคยใช้ชีวิตวัยเยาว์อยู่ที่นี้คือต้นแพงนามู¹⁹ ริมคลองสามต้น ซึ่งเป็นต้นไม้เก่าแก่ของหมู่บ้านที่ยังตั้งตระหง่านอยู่ที่เดิม บ้านแม่ไปได้สองทาง คือเดินไปตามถนนใหญ่ กับเดินลัดริมคลองที่มีต้นแพงนามู ถนนสายนี้จะพาไปโผล่ที่ประตูหลังบ้าน นานมาแล้วที่หน้าประตูเล็กๆ บ้านนั้นมีบ่อน้ำของหมู่บ้านตั้งอยู่ แต่หลังจากทุกบ้านติดตั้งระบบน้ำประปา บ่อน้ำแห่งนั้นก็ถูกถมไป เธอจำบ่อน้ำนั้นได้ ก่อนเปิดประตูเข้าบ้าน เธอเดินไปหยุดยืนบนบ่อน้ำ เขยิบแผ่นซีเมนต์เต็มเท้า ครั้งหนึ่ง ณ ที่แห่งนี้เคยเป็นบ่อน้ำมาก่อนจริงหรือ เธอกลางแคลงใจ บ่อน้ำซึ่งเคยเป็นที่ล่อเลี้ยงผู้คนในซอยนี้มานาน ในความมืดมิดนั้น มีอะไรอยู่กันแน่ เธอไม่สามารถมองเห็นสิ่งที่ถูกถมอยู่ในบ่อน้ำได้ เมื่อนานมาแล้ว เมื่อเธอกลับมาบ้านเกิด บ่อน้ำนี้ก็หายไปแล้ว มันกลายเป็นส่วนหนึ่งของถนนซีเมนต์ จินตนาการแสนซับซ้อนบอกเธอว่าในบ่ออาจยังมีน้ำหลงเหลืออยู่ นั่นเพราะเธอไม่ได้เห็นตอนที่บ่อน้ำถูกถมด้วยตาตัวเอง

เธอเดินวนรอบบ่อน้ำที่ถูกถม ตัดใจเปิดประตูเล็กๆ เข้าบ้านไป เธอตะโกนเรียก แม่! แต่ไม่มีเสียงตอบรับใดๆ แสงแดดอบอุ่นในฤดูใบไม้ร่วงสาดส่องไปทั่วลานบ้าน เธอมองสำรวจทุกที่รอบบ้าน ทว่าไม่เห็นแม่อยู่ในห้องรับแขกหรือห้องไหนๆ บ้านดูรกร้าง บนโต๊ะมีขวดน้ำเปิดฝาอยู่ แก้วน้ำวางกองไว้ในอ่างล้างจาน บนเสื่อที่ปูอยู่ในห้องรับแขกมีตะกร้าลัมคว่าจนผ้าขี้ริ้วเทกระจ่ายอยู่บนโซฟามีเสื้อเชิ้ตเประอะเปื้อนของพ่อที่เหมือนเพิ่งถอดพาดไว้

¹⁹ *Celtis sinensis* อยู่ในตระกูลเดียวกับต้นแอ๊คเบอร์รี่และตะขบ เป็นไม้ยืนต้น มีต้นกำเนิดในเอเชียตะวันออก

เพราะบ้านหลังนี้หันหน้าไปทางทิศตะวันตก อากาศจึงยิ่งร้อนระอุ แสงแดดจ้าจัดแทรกซึมอยู่ในทุกอณูของอากาศ แม่! เธอตะโกนเรียกอีกครั้ง ทั้งที่รู้ว่าอาจไม่มีใครขานตอบ แม่! เธอเปิดประตูบ้านออกเดินตามหาแม่ จนเจอแม่นอนอยู่บนตั่งไม้ในยุงฉางซึ่งเปิดประตูอ้าซ่าไว้ แม่! เธอเรียกท่านอีก แต่ไม่มีเสียงตอบรับ เธอก้าวเข้าไปในยุงฉางทั้งที่ยังใส่รองเท้า จ้องมองใบหน้าของแม่ ในยุงฉางแห่งนี้สามารถมองเห็นลานบ้านได้ สมัยก่อน แม่จะเข้ามาหมักนุรูก²⁰ ที่นี้ พอเปิดที่กั้นแล้วหมูข้างยุงฉางออก ยุงฉางก็มีประโยชน์อีกครั้ง บนผนังทำเป็นชั้นวางเครื่องครัวที่ไม่ได้ใช้แล้ว ด้านล่างมีขวดที่แม่หมักของต่าง ๆ ตั้งเรียงไว้ แม่เป็นคนย้ายตั่งไม้ตัวเก่ามาไว้ในยุงฉาง หลังจากบ้านหลังเดิมถูกรื้อสร้างเป็นบ้านแบบตะวันตกแล้ว งานครัวบางอย่างที่แม่ทำในครัวตะวันตกไม่ถนัดก็ย้ายมาทำที่นี่ ไม่ว่าจะเป็นการหมักกิมจิที่ต้องใส่พริกสีแดงสด การเด็ดถั่วแระที่สกรปรกเลอะเทอะ การแกะเปลือกและขัดล้างถั่ว จนสะอาด การดองผักกาดขาว การทำโคชูจัง²¹ และการตากถั่วเหลือง

บ้านหมาข้างยุงฉางว่างเปล่า สายจุงหมาวางไว้บนพื้น ตอนที่เข้ามาในบ้าน เธอไม่ได้ยินเสียงหมาเห่าเลย เธอชะเง้อมองหามาคิดว่ามันน่าจะเข้ามาอยู่กับแม่ แต่ไร้หัวแวง ก่อนหน้านั้น แม่คงกำลังหันพักทองเพื่อจะเอาไปตากแดดในไร่ บนเตียงจึงมีพักทองที่หันค้างไว้วางอยู่พร้อมมิด ส่วนพักทองที่หันไว้แล้วบางส่วนใส่อยู่ใน

²⁰ สำเหล้า ใช้หมักทำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่างๆ เช่น มักกอลลี เรียกว่าเป็นเครื่องปรุงหมักดั้งเดิมของเกาหลี

²¹ น้ำพริกชนิดหนึ่งของเกาหลี ทำจากเต้าเจี้ยวและพริกป่น

กระจาดसानเก่า ๆ แรกสุดเธอคิดว่าแม่กำลังนอนหลับ ทว่าแม่ไม่ใช่คนที่ชอบนอนกลางวัน เธอขยับเข้าไปดูเลี้ยวหน้าของแม่ใกล้ ๆ แม่กำลังนอนก่ายหน้าผาก ริมฝีปากเผยอราวกับทรมานอย่างที่สุด หน้าผากย้วยจนเห็นรอยตีนกาลึกเหมือนเส้นลวด ใบหน้าของแม่ บูดเบี้ยวดูน่ากลัว

“แม่!”

เธอเรียกแม่เสียงดัง แต่แม่ก็ไม่ยอมลืมตาตื่นขึ้น

“แม่! แม่!”

เธอคุกเข่าลงหน้าแม่ เขย่าตัวท่านอย่างแรง จนแม่ของเธอค่อย ๆ ปรี้อตาลืมขึ้น ดวงตาคู่นั้นแดงก่ำ บนหน้าผากมีหยาดเหงื่อประพรหม สติของแม่ดูเลือนลอย เหมือนไม่รู้ว่าเป็นใคร ใบหน้าของแม่บิดเบี้ยวคล้ายกับกำลังถูกความทุกข์กดทับ เป็นสีหน้าของคนทรมานแสนสาหัส แม่ของเธอหลับตาลงอีกครั้ง

“แม่!”

เธอลุกขึ้นไปนั่งบนตั่งไม้โดยไม่รู้ตัว รวบตัวเย็นยะเยือกของแม่ขึ้นวางบนตัก สอดมือโอบรั้งรักแร้แม่ไว้ ไม่ยอมให้หัวของแม่เคลื่อนตอกจากตัก ทำไมปล่อยแม่ไว้คนเดียวแบบนี้ เธอรู้สึกโกรธจัดที่คนอื่นปล่อยแม่ไว้ในยุ่งฉางแบบนี้ ทำไมมนุษย์เราถึงใจร้ายแบบนี้ พรึบตานั้นเธอโหมโหราวกับมีใครพาแม่มาทิ้งไว้ โดยลืมนึกไปด้วยซ้ำว่า หนึ่งในบรรดาผู้คนที่ทอดทิ้งแม่ไว้ก็คือเธอเอง เธอตกใจมากจนทำอะไรไม่ถูก ไม่รู้ว่าควรโทร.เรียกรถพยาบาล หรือย้ายแม่เข้าไปในบ้านก่อน แล้วพ้อหายไปไหน เธอ ลนลานไปหมด ทำได้แค่ให้แม่นอนหนุนตัก จ้องมองใบหน้าของท่านเงียบ ๆ เธอไม่เคยเห็นใบหน้าทรมานเช่นนี้ของแม่มาก่อน แขนของแม่ที่ก่ายหน้าผากอยู่ร่วงหล่นจากตัก แม่หายใจรวยริน ผืนใช้

ความพยายามทั้งหมดระดับความเจ็บปวดที่เล่นพล่านขึ้น แขนขาของแม่อ่อนแรง คล้ายคนที่ใกล้หลุดพ้นวาระสุดท้าย แม่! เธอโอบกอดร่างของแม่ไว้แน่น หัวใจเต้นระรัว ในขณะที่เธอคิดว่าแม่กำลังจะตาย ท้ายที่สุดเปลือกตาของแม่ก็เปิดขึ้นช้าๆ ด้วยความประหลาดใจว่าเหตุใดเธอถึงมาอยู่ที่นี่ แววดตาของแม่สงบนิ่ง ดูรู้ปฏิบัติการต่อสิ่งใด ๆ อยู่หลายนาที ต่อมาริมฝีปากของแม่ถึงเอ่ยชื่อเธอได้ ก่อนจะบ่นเบาๆ จนเธอต้องเงี้ยวหูฟัง

“ตอนที่ป่าแกตายนะ แม่ทำอะไรไม่ได้เลย ทำไม่ได้แม้แต่จะร้องไห้”

ใบหน้าขาวซีดของแม่ดูว่างเปล่า เธอไม่รู้จะเอ่ยอะไรเพื่อปลอบโยนแม่

งานศพของป่าจัดขึ้นในฤดูใบไม้ผลิ เธอไม่สามารถไปร่วมงานได้ ไม่ใช่แค่งานศพเท่านั้น แต่ตลอดช่วงหนึ่งปีที่ป่าล้มป่วย เธอไม่ได้แวะไปเยี่ยมท่านเลยสักครั้ง ตอนนั้นเธอกำลังทำอะไรอยู่นะ สมัยเด็ก ป่าเปรียบเสมือนแม่อีกคนของเธอ ช่วงปิดเทอมฤดูร้อน เธอมักเดินข้ามเขาไปอยู่บ้านป่า ในบรรดาพี่น้องทั้งหมดของเธอ เธอสนิทกับป่ามากที่สุด หน้าของเธอคล้ายแม่มาก ป่าบอกว่าหน้าของเธอกับแม่เหมือนขนมคุกกี้-ควาปัง²² ป่าพาเธอไปให้อาหารกระต่าย ถักผมเปียให้เธอเหมือนสมัยที่เคยทำให้แม่ของเธอตอนเด็ก เวลาหุงข้าวรวมกับข้าวบาร์เลย์ ป่าจะตักเฉพาะข้าวให้เธอเท่านั้น ตกกลางคืนก็จะนอนเล่าเรื่องเก่าๆ ให้เธอฟัง เธอหนุนแขนของป่าเสมอ

²² ขนมปังดอกเบญจมาศ เป็นขนมที่วางขายทั่วไปในเกาหลี ทำจากแป้งใส่ไส้ถั่วแดง รูปปร่างเหมือนดอกเบญจมาศ

แม้ว่าป่าจะจากโลกนี้ไปแล้ว แต่เธอก็ยังจำกลิ่นของป่าสมัยที่เธอยังเด็กได้ ป่าที่แก่ชราแล้วไปช่วยเหลือยุงลูกให้ญาติที่เปิดร้านขนมปังป่าของเธอลื่นล้มตกจากบันไดขณะแบกเด็กคนนั้นไว้ จนต้องเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาล จึงได้รู้ว่าป่าเป็นมะเร็งในระยะที่เชื้อแพร่กระจายไปทั่วร่างกายแล้ว มือของท่านไม่สามารถใช้การได้อีก แม่ของเธอรีบโทร.มาแจ้งข่าวนี้ให้เธอรู้ทันที แม่ครวญว่า พี่ผู้นำสงสาร!

“ทำไมเพิ่งมารู้เอาป่านี้อ่ะคะ”

“ก็เพราะว่าไม่เคยตรวจร่างกายมาก่อนไงล่ะ”

บางครั้งแม่ของเธอก็ต้มใจไปเยี่ยมป่า บ้อนท่านด้วยตัวเอง แม่โทร.มาเล่าเป็นครั้งคราวว่าเมื่อวานไปเยี่ยมป่ามา เอาชุปังไปให้กิน เธอได้แต่ฟังเงิบๆ ตอนที่ป่าตาย แม่บอกเธอเป็นคนแรก

“พี่ตายแล้วนะ”

“...”

“แกลงไม่มา ยุงมากสินะ”

ไม่ผิดไปจากคำพูดของแม่ ตอนนั้นเธอกำลังอยู่ในช่วงปิดต้นฉบับ จึงแวะไปงานศพป่าไม่ได้ พี่ชายที่ไปงานศพของป่าเป็นห่วงว่าแม่จะเศร้ามาก เขาเล่าให้เธอฟังว่าแม่ไม่ร้องไห้เลย แต่บอกว่าจะไม่ไปพิธีฝังศพ แม่ล่ะเธอจะไม่ไป เธอย้อนถาม พี่ชายเองก็แปลกใจ แต่ไม่กล้าขัดใจแม่ ทว่าตอนที่แม่ถูกปลุกให้ตื่นขึ้นในยุงฉางกลับบอกเธอด้วยสีหน้าเศร้าสลดระคนทุกข์ตรมว่า ตอนที่ป่าแก่ตาย แม่ทำอะไรไม่ได้เลย ทำไม่ได้แม่แต่จะร้องไห้

“ทำไมล่ะคะ ถ้าอยากร้องก็ร้องออกมาสิ”

ใบหน้าของแม่ดูไร้เรี่ยวแรง แต่เริ่มปรากฏสีหน้าที่เธอคุ้นชินขึ้นบ้าง เธอเริ่มวางใจได้บ้างจึงพูดคุยกับท่าน แม่ของเธอกะพริบตา

ด้วยแววตาเลื่อนลอย

“ตอนนี้แม่อีกยังร้องไห้ไม่ออก”

“...”

“ปวดหัว เหมือนหัวจะระเบิด”

ตะวันตกดินสาดแสงไปทั่ว เธอจ้องมองใบหน้าของแม่ที่นอน
หนุนตักเธออยู่เหมือนคนที่เพิ่งเคยเห็นกันครั้งแรก เธอพรั่ถาม
ตัวเองว่านี่แม่ปวดหัวมากถึงขั้นร้องไห้ไม่ออกเชียวนะหรือ ดวงตา
ของแม่อันนี้ดูกลมและแวววาวเหมือนนิ้วแม่ลูกอ่อน ยิ่งหลุบซอ
อยู่ในรอยตีนกาก็ยิ่งดูเล็กกว่าเดิม ริมฝีปากแห้งผากบ่นเบาๆ
เหมือนคนไม่มีสติ เธอไม่เคยรู้เลยว่าตอนป่าตาย แม่ของเธอ
ปวดหัวมากถึงขั้นร้องไห้ไม่ออก เธอยกแขนของแม่ผู้โดดเดี่ยวขึ้น
วางบนท้อง จ้องมองกระสีดำบนหลังมือของแม่ผู้ใช้แรงงานหนัก
มาทั้งชีวิต ก่อนจะตระหนักขึ้นได้ว่า ตอนนั้นเธอไม่ใช่คนที่รู้จักแม่
ตัวเองดีที่สุดอีกแล้ว

ตอนที่ลูของเธอยังมีชีวิตอยู่

ทุกครั้งทีลูไปเที่ยวเมืองอื่น แล้วกลับมาที่เมือง J ทุกวันลู
ลูจะแวะมาหาแม่เสมอ ถึงแม่ไม่มีเรื่องอะไรเป็นพิเศษก็จะปั่น
จักรยานมาหา แค่เห็นหน้าแล้วก็จากไป บางครั้งก็ไม่เดินเข้าไปหา
ในบ้าน แค่ตะโกนถามที่หน้ารั้วว่า น้อง! สบายดีไหม แม่ของเธอ
ไม่แม่แต่จะเดินออกไปดู ตะโกนตอบเสียงดัง เอ้อ ไปเถอะ! แล้ว
ลูก็ปั่นจักรยานกลับไป ทั้งหมดนี้ไม่ใช่เพราะว่าลูกับแม่สนิทอะไร
กัน แต่เป็นเรื่องราวก่อนที่เธอจะเกิด ลูเคยยืมเงินพ่อของเธอไป
เป็นจำนวนมาก สุดท้ายไม่มีปัญญาใช้คืน แม่ของเธอพูดถึงเรื่องนี้
ด้วยความโกรธแค้นเป็นบางครั้ง เพราะหน้าที่ก่อไว้ทำให้ลูไม่กล้าอยู่

สู้หน้าพ่อกับคุณป้า ซึ่งเป็นพี่สาวของพ่อเธอ แต่ถึงสูงจะหนีไป หนี
ก่อนนั้นก็ยังอยู่ แม่ของเธอจึงพลอยเดือดร้อนไปด้วย ตอนที่สูง
เจียบหายไปนานสี่ห้าปี แม่ของเธอบ่นเสมอว่าตอนนี้สูงแก่ไปท่า
อะไรอยู่ที่ไหน ไม่รู้ว่าแม่ของเธอเป็นห่วงหรือโกรธลูกกันแน่

เธอยังจำเรื่องในครั้งนั้นได้ เป็นเรื่องนมหานก่อนที่บ้านหลัง
ใหม่จะสร้างขึ้นเสียอีก ซานบ้านของบ้านหลังเก่าที่หายไปจากโลกนี้
แล้วหันไปทางลานบ้านและประตูรั้ว เธอที่แหวะกลับมาเยี่ยมบ้าน
กำลังแกะหอยนางรมกินกับแม่อยู่ในบ้าน จู่ๆ ก็มีเสียงคนเปิด
ประตูรั้วแล้วตะโกนถามว่าน้องอยู่ไหม ทันทีที่แม่ได้ยินเสียงนั้น
ก็รีบถลาเปิดประตูบ้านออกไปอย่างรวดเร็ว เธอแปลกใจว่าใคร
มาหา ทำไมแม่ถึงดีใจขนาดนั้น เธอเดินตามออกไปดูด้วยความ
สงสัย แม่จ้องมองไปที่รั้วบ้านนานหลายอึดใจ ใครคนหนึ่งยืนอยู่
ตรงนั้น แม่ตะโกนขึ้นมาสุดเสียง พี่! แล้วพุ่งตรงไปหาทั้งที่ไม่ได้
ใส่รองเท้า ลุงนั่นเอง ฝีเท้าของแม่รวดเร็วประหนึ่งสายลม แม่พุ่ง
เข้าไปชกหน้าอกของลุงอย่างแรง พลังเอ่ยคำนั้นซ้ำๆ พี่! พี่! เธอ
ที่ยืนอยู่บนซานบ้านจ้องมองแม่ตาโต เป็นครั้งแรกที่เธอได้ยินแม่
เรียกใครว่าพี่! ปกติแล้วแม่จะเรียกอีกฝ่ายว่าลุงเสมอ เธอจึงรู้จัก
เขาในฐานะลุงมาตลอด ภาพของแม่ที่วิ่งไปหาแล้วตะโกนใส่ลุงเสียง
ดังว่า พี่! ทำให้เธอตระหนักว่า ไม่ว่าจะอายุเท่าไร แม่ก็ยังเป็น
น้องสาวที่มีพี่ชายเสมอ! ทุกครั้งที่เธอคิดถึงแม่ในตอนนั้น เธอจะ
หัวเราะออกมาเสมอ แม่ในวันนั้น แม่ในวัยที่เริ่มแก่แล้วตะโกน
เรียกพี่! ด้วยน้ำเสียงไร้เดียงสา ใบหน้าของแม่ที่วิ่งถลาลงจาก
ซานบ้านแล้วปรี๊ดตรงไปหาพี่ชายที่ประตูรั้วดูอ่อนเยาว์กว่าเธอเสียอีก
ภาพของแม่ในตอนนั้นวนเวียนอยู่ในความคิดของเธอ

เธอจินตนาการถึง...แม่ เพิ่งจะนึกคิดขึ้นได้ว่า สำหรับเธอ แม่

เป็นแม่มาตั้งแต่เกิด เธอจึงไม่เคยจินตนาการถึงแม่ สมัยที่ก้าวเดิน
ได้เป็นครั้งแรก ตอนอายุสามขวบ ตอนอายุสิบสองปี หรือตอน
อายุยี่สิบปี เธออยู่กับแม่ในฐานะที่แม่เป็นแม่มาตลอด ทว่าในวินาที
ที่แม่ตะโกนเรียกลูกว่าพี่ แล้ววิ่งถลาไปหา เธอถึงเพิ่งตระหนักได้ว่า
แม่ผู้มีชีวิตอยู่เพื่อเธอและพี่น้องของเธอเคยมีวัยเยาว์เช่นกัน นับ
ตั้งแต่นั้นเธอก็คิดถึงแม่ในทุกช่วงเวลาของชีวิต สมัยที่ท่านลืมนตา
ดูโลกในปี ค.ศ. 1936 สมัยที่แจ้งเกิดในปี ค.ศ. 1938 สมัยที่เป็น
เด็กน้อย สมัยที่เป็นวัยรุ่น สมัยที่เป็นสาวสะพรั่ง และสมัยที่
แต่งงานแล้ว

เธอไม่สามารถกลับโซลโดยปล่อยแม่ที่เป็นลมในยุงฉางไว้คนเดียว
ได้ พ่อไปเมืองชกโช²³ กับกลุ่มนักดนตรีพื้นเมือง อีกสองวันกว่าจะ
กลับ แม่ความทรมาณจะทุเลาลงมากแล้ว แต่แม่ยังไม่หายปวดหัว
สนิทถึงขั้นหัวเราะได้ แต่ไม่ใช่แค่หัวเราะหยอก ตอนนั้นต่อให้แม่
อยากร้องไห้ก็ทำไม่ได้ ทานไม่เข้าใจแม่แต่เรื่องที่เธอชวนไป
โรงพยาบาล เธอพาแม่ที่ยังเดินโซเซออกจากยุงฉางเข้าไปในบ้าน
เมื่อแม่เริ่มคุยรู้เรื่องแล้ว แม่เล่าให้เธอฟังว่าปวดหัวบ่อยๆ แต่จะ
มีอาการกำเริบหนักขนาดนี้ “เป็นบางครั้ง” ถ้าอดทนหน่อยก็ผ่าน
ไปได้

“พวกพี่รู้เรื่องที่แม่ปวดหัวไหม แล้วพ่อล่ะ”

เธอคิดว่า หลังกลับไปโซลแล้วจะบอกเรื่องอาการปวดหัว
ของแม่ให้พี่ๆรู้ ตอนนั้นรีบพาทานไปรักษาที่โรงพยาบาลใกล้ๆ ก่อน
แม่ที่เริ่มขยับตัวได้มากขึ้นถามเธอว่ายังไม่กลับอีกหรือ ปกติเวลา

²³ เมืองท่าเรือทางชายฝั่งตะวันออกของจังหวัดฉงชานโด

เธอแวะมาเยี่ยมบ้านเกิดจะพักที่นี้แค่สามสี่วันแล้วรีบกลับโซล เธอ
นึกถึงเรื่องนัดหมายกับเขาในวันพรุ่งนี้ แต่สุดท้ายก็บอกแม่ว่า จะ
นอนค้างคืนที่นี้แล้วค่อยกลับ แม่ฝืนยิ้มให้

เธอกับแม่ไม่รู้ว่าจะจัดการกับหมึกเป็น ๆ ที่เธอซื้อมาจาก
ตลาดปลาเมือง P ยังไงดี จึงวางไว้เฉย ๆ ก่อนพากันมานั่งลงหน้า
โต๊ะอาหาร ซึ่งมีแค่อาหารธรรมดา เช่น ปลาหมึกทอด ผักต้ม กิมจิจิก
ทงจูโจริม²⁴ และสาหร่ายอบ ขณะนั่งกินข้าวด้วยกันเงียบ ๆ แม่
ห่อข้าวด้วยสาหร่ายส่งให้เธอเป็นระยะ เธอรับมันไปกินทุกครั้ง
หลังจากกินข้าวเสร็จ เธอกับแม่ออกไปเดินเล่นรอบบ้านเพื่อย่อย
อาหาร แม้จะไม่ใช่บ้านหลังเดิมที่เคยอยู่สมัยเด็ก แต่ลานด้านหน้า
กับด้านหลังยังเหมือนเดิม หม้อไถถูกวางเรียงไว้ในลานตามเดิม
สมัยเธอยังเด็ก ในไหพวกนี้มีซีอิ๊ว เกลือ เต้าเจี้ยว น้ำพริก
เต็มไปหมด แต่ตอนนี้เป็นแค่ไหเปล่า เธอกับแม่ผลัดกันเดินนำ
เดินตาม วนรอบบ้าน แม่ถามเธอเหมือนเพิ่งนึกขึ้นได้ว่าทำไมกลับ
บ้าน

“หนูไปที่เมือง P มา...”

“เมือง P ไกลจากที่นี้ตั้งเยอะไม่ใช่หรอ?”

“ค่ะ”

“ไกลกว่ามาจากโซลเสียอีก”

“นั่นสิเนอะ”

“แกนะไม่มีเวลาแวะกลับบ้านเลย ไปเมือง P เลยคิดถึงบ้าน
ขึ้นมาละสิ”

เธอเดินไปคว้ามือกร้านของแม่มากุมไว้ รู้สึกเหมือนจับเชือกที่

²⁴ เต้าหู้เคี้ยว อาหารเกาหลีชนิดหนึ่ง นำเต้าหู้ทอดมาวางเรียงในหม้อแล้วปรุงรส

ทำหล่นหายไปท่ามกลางความมืด ไม่รู้จะอธิบายความรู้สึกในตอนนั้น
ได้อย่างไร เธอเล่าให้แม่ฟังว่า ตอนเช้าเธอมีบรรยายที่หอสมุด
อักษรเบรลล์ในเมือง P แม่ถามเธอว่า หอสมุดอักษรเบรลล์คือ
อะไร เธออธิบายง่ายๆว่า อักษรเบรลล์เป็นตัวอักษรที่คนตาบอด
อ่านได้โดยใช้มือคลำ แม่ผงกหัวเป็นเชิงว่าเข้าใจ ขณะที่เธอกับแม่
เดินวนไปมาระหว่างลานหน้าบ้านกับลานหลังบ้าน เธอเล่าเรื่องที่เป็น
เมือง P ให้แม่ฟัง บรรณารักษ์ของหอสมุดอักษรเบรลล์เชิญเธอไป
ที่นั่นมาหลายปีแล้ว แต่ทุกครั้งเธอมักติดธุระเสมอ จึงไม่สามารถไป
ร่วมงานได้ กระทั่งต้นฤดูใบไม้ผลิที่ผ่านมา ฝ่ายนั้นโทรศัพท์มาหา
เธออีกครั้ง เป็นช่วงที่เธอออกหนังสือเล่มใหม่พอดี บรรณารักษ์
บอกว่า อยากได้หนังสือของเธอไปทำเป็นหนังสืออักษรเบรลล์
ตอนที่เธอฟังบรรณารักษ์ เธอคิดถึงหนังสือที่ตัวเองอ่านไม่ออก
หากตอนนั้นบรรณารักษ์ไม่ใช่คำว่า “ขออนุญาต” ที่ฟังดูเป็นทางการ
วันนี้เธอคงไม่ตัดสินใจไปจนถึงที่นั่น คำว่า “ขออนุญาต” ลั่นคลอนหัวใจ
เธอ บรรณารักษ์บอกว่า ขออนุญาตนำหนังสือของเธอไปผลิตเป็น
หนังสือเพื่อให้คนที่ไม่สามารถมองเห็นอ่านได้...เพียงเท่านั้นเธอก็
ตอบรับอย่างหนักแน่นว่าได้เลยล่ะ และแล้วหนังสืออักษรเบรลล์
ของเธอก็สำเร็จเป็นรูปเล่มในเดือนพฤศจิกายน ซึ่งเป็นเดือนที่ตรงกับ
กับ “วันอักษรเบรลล์” พอดี บรรณารักษ์เชิญเธอไปที่หอสมุดในงาน
ระดมทุนครั้งนี้ด้วย เธอคิดในใจว่าทำไมถึงเลยเถิดไปขนาดนี้ได้
ทว่าเธอไม่ยอกราคาค่า จึงตอบรับไปร่วมงานอย่างเสื่องไม่ได้ งาน
ที่พูดคุยกันในช่วงต้นฤดูใบไม้ผลิลากยาวมาจนถึงเดือนพฤศจิกายน
ราวกับว่าเวลาในช่วงนั้นไหลผ่านไปเงียบ ๆ จากฤดูใบไม้ผลิเข้าสู่
ฤดูร้อนจนถึงฤดูใบไม้ร่วง สู่เดือนพฤศจิกายน กระทั่งถึงวันนี้

หากได้ตรงตรงดูให้ดี พวกเราสามารถคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ ที่